

Medlem af Inatsisartut
Aqqaluaq B. Egede, Inuit Ataqatigiit

Svar på § 37 Spørgsmål nr. 2016-138 vedrørende Kuannersuit

I medfør af § 37 i Forretningsorden for Inatsisartut, har du fremsat nedenstående spørgsmål vedrørende Kuannersuit. I forbindelse med udarbejdelsen af nærværende besvarelse er der indhentet bidrag fra de relevante ressortområder. Det drejer sig om Formandens Departement, Departementet for Erhverv, Arbejdsmarked og Handel, Departementet for Natur og Miljø og Departementet for Sundhed.

15-06-2016
Sags nr. 2016-8945
Akt nr.

Postboks 930
3900 Nuuk
Tlf. (+299) 34 68 00
E-mail: mmr@nanoq.gl
www.govmin.gl

1. Er det på grundlag af Selvstyreloven formålet at hjemtage ansvarsområder, som stadig henhører under staten?

Svar:

Som svar på spørgsmålet om, hvad der er formålet med selvstyreloven, skal jeg henvise til de beskrivelser af formålet med selvstyreloven, der kan findes i loven og de tilhørende officielle forarbejder.

Det fremgår af indledningen til selvstyreloven, at loven bygger på et ønske om at fremme ligestilling og gensidig respekt i partnerskabet mellem Danmark og Grønland.

Supplerende fremgår det af bemærkningerne til lovforslaget, at loven har til formål at skabe en selvstyreordning for Grønland, med størst mulig ligestilling mellem Grønland og Danmark samt at øge det grønlandske folks selvbestemmelse i størst muligt omfang, inden for rammerne af det eksisterende rigsfællesskab.

Det angives endvidere som et formål med selvstyreloven, at den skal skabe det retlige grundlag for, at Grønland kan overtage yderligere kompetence, hvor dette er forfatningsretligt muligt. Det er desuden sigtet med selvstyreloven at udvide samarbejdet mellem grønlandske og danske myndigheder på en sådan måde, at muligheden for grønlandsk indflydelse på sagsområder, som fortsat varetages af rigsmyndighederne, øges.

Endvidere har loven til formål at fastlægge en samlet ramme for Grønlands deltagelse i varetagelsen af udenrigspolitiske spørgsmål. Om lovens formål angives det derudover, at den skal fastsætte ordningen for beslutningen og gennemførelse af en beslutning om Grønlands selvstændighed.

2. **Uanset på hvilken lokation her i landet et råstofprojekt påbegyndes, har det da været hensigten i forbindelse med hjemtagelsen af kompetencen på råstofområdet, at den ene part af rigsfællesskabet skal påtage sig en del af ansvaret? Dersom dette er tilfældet skal jeg anmode om, at Naalakkersuisut i forbindelse med besvarelsen af disse spørgsmål fremlægger grundlaget for en sådan beslutning.**

Svar:

Naalakkersuisut finder ikke at det har været hensigten i forbindelse med hjemtagelsen af kompetencen på råstofområdet, at den ene part af rigsfællesskabet skal påtage sig en del af ansvaret. Selvstyreloven opererer ikke med delt ansvar mellem danske og grønlandske myndigheder. Efter selvstyreloven har selvstyret den lovgivende og udøvende magt inden for overtagne sagsområder.

Grønlands Selvstyre overtog råstofområdet med virkning fra 1. januar 2010 i henhold til selvstyreloven. Råstofområdet i Grønland reguleres af Inatsisartutlov nr. 7. af 7. december 2009 om mineralske råstoffer og aktiviteter af betydning herfor (råstofloven), med senere ændringer. Naalakkersuisut har herefter enekompetence til at udstede tilladelser til forundersøgelse, efterforskning og udnyttelse af mineralske råstoffer, herunder uran og andre radioaktive stoffer. Naalakkersuisut har i medfør af råstofloven meddelt råstof tilladelser, herunder en tilladelse til efterforskning, der omfatter blandt andet uran og andre radioaktive mineraler.

Kongeriget Danmark er bundet af internationale aftaler, der skal forhindre spredning af kernevåben og skal afværge eller begrænse risikoen for, at uran og andre radioaktive materialer anvendes til ikke-fredelige formål. De internationale aftaler om ikke-spredning finder også anvendelse i Grønland. Staten og Grønlands Selvstyre skal derfor sikre, at aftalerne efterleves og opfyldes i Grønland med hensyn til uran og andre radioaktive mineraler, der udnyttes, opbevares og transporteres i Grønland og eksporteres fra Grønland.

Det følger af selvstyrelovens § 12, stk. 4, sammenholdt med § 13, at Naalakkersuisut som udgangspunkt ikke er bemyndiget til selv at forhandle og indgå folkeretlige aftaler, der vedrører Kongeriget Danmarks forsvars- eller sikkerhedspolitik, der er rigsansliggende.

Regeringen og Naalakkersuisut indgik derfor i januar 2016 samarbejdsaftaler vedrørende de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport af uran og andre radioaktive stoffer i Grønland

Aftalerne tager udgangspunkt i Selvstyrelovens grundlæggende regler om kompetencefordelingen mellem Danmark og Grønland og er en konkret præcisering af ansvarsområder og opgavefordeling mellem danske og grønlandske myndigheder.

Aftalerne bygger derved bro mellem grønlandsk kompetence på råstofområdet og retten til udnyttelse af råstoffer efter selvstyreloven og regeringens kompetence på udenrigs-, sikkerheds- og forsvarsområdet.

3. Hvad ligger til grund for Naalakkersuisuts ønske og enighed om en hurtig opstart af råstofprojektet på Kuannersuit uden at afvente hjemtagelsen af kompetencen på udenrigsområdet?

Svar:

Der er efter Naalakkersuisuts opfattelse ikke grundlag for at påstå, at Naalakkersuisut besidder et ønske og en enighed om en hurtig opstart af Kuannersuit projektet.

Det er Naalakkersuisuts opfattelse, at dette projekt som andre projekter skal myndighedsbehandles i henhold til råstoflovens bestemmelser.

Som det fremgår andetsteds i denne besvarelse finder Naalakkersuisut ikke, at det fremsatte spørgsmål afspejler en korrekt forståelse af forvaltningen af råstofområdet henholdsvis forvaltningen af udenrigsområdet.

Naalakkersuisut har som målsætning at råstofområdet skal udvikles til at blive et af de bærende erhverv i Grønland. Dette sker blandt andet ved at sørge for at sagsbehandlingen af projekter sker uden unødige forsinkelser med iagttagelse af de almindelige forvaltningsretlige regler og praksis og efter råstoflovens regler, der skal sikre varetagelse af en række overordnede samfundsmæssige hensyn.

”Udenrigsanliggender” er ikke et af de sagsområder, der fremgår af liste 1 og 2 i bilaget til selvstyreloven, hvor sagsområdet kan overgå til selvstyret efter reglerne i kapitel 2 i selvstyreloven. Det følger videre af selvstyrelovens § 11 stk. 3, at udenrigs- og sikkerhedspolitik er et rigsansliggende. Det kræver derfor, at der tilvejebringes et andet forfatningsretligt grundlag for Grønland end selvstyreloven, for at man meningsfuldt kan udtale sig konkret om hjemtagelsen af kompetencen på udenrigsområdet.

Med samarbejdsaftalerne mellem regeringen og Naalakkersuisut og den gennemførte lovgivning er der allerede fundet en god og pragmatisk løsning på de særlige udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske forhold, der knytter sig til udvinding og eksport. De nye love omfatter kun de udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske aspekter af uranudnyttelse og eksport af produkter og teknologi og vil sikre at Kongeriget Danmark kan leve op til de internationale forpligtelser på sikkerhedskontrolområdet.

Naalakkersuisut kan derfor konstatere, at der i overensstemmelse med selvstyreloven er blevet taget hånd om de udenrigs-, forsvars- og sikkerhedspolitiske aspekter af udnyttelse og eksport af uran.

4. Har Naalakkersuisut modtaget en ansøgning om udstedelse af en licens til udførelse af et råstofprojekt på Kuannersuit?

Svar:

Greenland Minerals and Energy A/S (GME) har den 2. december 2015 afleveret udkast til lønsomhedsstudie samt udkast til vurdering af virkning på miljøet (VVM) og vurdering af samfundsmæssig bæredygtighed (VSB). Råstofmyndigheden har haft dette materiale til gennemsyn for at sikre sig, at materialet overholder gældende krav og bestemmelser samt har en tilstrækkelig

kvalitet til, at det kan godkendes til offentlig høring. Råstofmyndigheden er i løbende dialog med GME om tilretning af VVM og VSB.

5. Er Naalakkersuisut blevet præsenteret for en rapport vedrørende konsekvenserne for sundheden, miljøet og for de levende ressourcer?

Svar:

Som nævnt ovenstående har GME i december 2015 afleverede et første udkast til en VVM og VSB inklusive bilagsrapporter og undersøgelser. Myndighederne er på nuværende tidspunkt ved at vurdere, hvorvidt udkastet har et indhold og en kvalitet, der gør, at det kan komme i offentlig høring.

6. Agter Naalakersuisut at godkende råstofprojektet på Kuannersuit, uagtet at der ikke er blevet afholdt en folkeafstemning samt dersom et flertal af befolkningen i Narsaq skulle sige nej til / være modstandere af råstofprojektet på Kuannersuit?

Svar:

Når der foreligger en ansøgning om udnyttelse af mineraler fra Kuannersuit vil Naalakkersuisut behandle denne efter reglerne i råstofloven.

Før Naalakkersuisut har behandlet en ansøgning om udnyttelsestilladelser kan Naalakkersuisut derfor ikke udtale sig om, hvorvidt man agter at godkende et råstofprojekt ved Kuannersuit.

Med vedtagelsen af råstofloven har Inatsisartut på befolkningens vegne besluttet de rammer og krav, der skal gælde og opfyldes for at opnå en udnyttelsestilladelse. Inatsisartut har dermed samtidig tilsluttet sig, at såfremt et givet projekt lever op til alle krav i henhold til loven, så har rettighedshaveren ret til at udnytte den efterforskede forekomst.

Råstofloven opstiller ikke som betingelse, at der skal afholdes en folkeafstemning før der kan meddeles en udnyttelsestilladelse. Derimod indeholder råstofloven krav og retningslinjer for inddragelse af lokalbefolkningen gennem udarbejdelse af VVM- og VSB-redegørelser, krav om åbne forhøringer og høringer vedrørende VVM- og VSB-redegørelserne, krav om og udarbejdelse af hvidbøger efter høringerne samt krav om udarbejdelse af Impact and Benefit Agreements, som alle skal kunne godkendes af Naalakkersuisut, som betingelse for at der kan meddeles udnyttelsestilladelse.

Naalakkersuisut agter således ikke at tage stilling til en ansøgning om udnyttelsestilladelse, før der har fundet en omfattende inddragelse af lokalbefolkning og lokale myndigheder sted og hvor resultatet af denne borgerinddragelse indgår i Naalakkersuisuts beslutningsgrundlag.

7. **Har man foretaget undersøgelser vedrørende en forbindelse mellem Nalliit Tasiat i nærheden af Narsaq, som er udpeget som depot for tailings fra projektet og kilden til Narsaqs vandforsyning, Napasup Kuua?**

Svar:

Det materiale GME afleverede til myndighederne i december 2015 indeholder bl.a. 2 bilagsrapporter, som behandler drikkevandssystemet ved Narsaq, herunder Nalliit Tasiat og Napasup Kuua. Naalakkersuisut forventer at spørgsmålet vil blive berørt i de redegørelser, der skal i offentlig høring.

8. **Hvor store mængder uran forventes udvundet ifølge interessenterne i Kuannersuit?**

Svar:

I henhold til ”Status for Kvanefjeldet, juni 2015”, der kan findes på GME’s hjemmeside www.gme.gl, kan der forventes en udvinding af gennemsnitligt 512 tons U_3O_8 (”yellow cake”) pr. år som indeholder ca. 434 tons uran.

I løbet af minens forventede produktionstid på 34 år, forventes der derfor at være udvundet omkring 14.756 tons uran.

Da GME ikke har afleveret en endelig ansøgning om udnyttelsestilladelse, kan den forventede mængde udvundet uran ændre sig.

9. **Skønnes mængden af den udvundne uran at variere afhængig af dens anvendelse som biprodukt eller dens brug som det primære produkt?**

Svar:

Nej. Selskabet kan ikke påvirke indholdet af de forskellige mineraler i den brudte malm (steenstrupin), og kan derfor ikke direkte vælge at udvinde mere eller mindre af et mineral/grundstof, afhængig af om prisen på det pågældende produkt stiger eller falder.

Det fremgår Råstoflovens § 1, at råstofloven har til formål at sikre en hensigtsmæssig og forsvarlig udnyttelse af mineralske råstoffer, herunder med henblik på ressourceudnyttelse, miljø og samfundsmæssig bæredygtighed. Det betyder bl.a. at hele forekomsten under en given tilladelse skal udnyttes hensigtsmæssigt. Det fremgår ligeledes af § 19 i Råstofloven, at inden udnyttelse iværksættes skal der foreligge en udnyttelsesplan for forekomsten. Udnyttelsesplanen skal godkendes af Naalakkersuisut.

Det vil midlertidigt være muligt at prioritere brydning og forarbejdning af malm i forekomsten ud fra salgspriserne. Men set over minens levetid skal selskabet følge den godkendte udnyttelsesplan for udnyttelsen af forekomsten.

10. Forventes udbygningen af bysamfundet i Narsaq (med retning mod Kuannersuit) at blive forhindret af en påbegyndelse af et råstofprojekt på Kuannersuit?

Svar:

Det er Naalakkersuisuts målsætning, at råstofprojekter skal skabe værdi for Grønland både på landsplan og lokalt. Kommuneplanerne er et vigtigt redskab i sammenspillet mellem landsinteresser og lokalinteresser. Det påhviler landets kommunalbestyrelser at tilvejebringe en kommuneplan for arealanvendelse i kommunens område. I Narsaq er det Kommune Kujalleqs kommuneplan 2011-2022, der er væsentlig at inddrage.

Det fremgår af Kommune Kujalleqs kommuneplan 2011-2022, at ét af målene for den bymæssige udvikling af Narsaq er at forberede byudviklingen på en mulig minedrift i byens opland. Videre fremgår det af kommuneplanen, at Narsaq er ”rustet til at huse de store erhvervsprojekter som en minedrift ved Kvanefjeldet eller en olieefterforskning ud for Sydgrønland er udtryk for”.

Som anført i besvarelsen af spørgsmål 4, så er der endnu ikke modtaget en ansøgning om en udnyttelsestilladelse. På den baggrund vides det ikke med sikkerhed, hvor grænsen for udnyttelsesområdet kommer til at gå i forhold til Narsaq. Det er derfor vanskeligt på nuværende tidspunkt, at sige noget om, hvorvidt en udbygning af Narsaq vil blive hæmmet såfremt udnyttelsesprojektet ved Kuannersuit igangsættes. Det er dog forventningen at såfremt projektet igangsættes, vil der blive behov for en betydelig udbygning af Narsaq, for at huse og servicere de mange ansatte og virksomheder i tilknytning til udnyttelsesprojektet.

Det er derfor Naalakkersuisuts opfattelse, at et udnyttelsesprojekt ved Kuannersuit faktisk vil kunne bidrage til at styrke byudviklingen i Narsaq.

Det skal dog understreges, at Naalakkersuisut kun vil godkende et udnyttelsesprojekt ved Kuannersuit, hvis selskabet kan dokumentere, at udnyttelse kan ske miljømæssigt, sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt forsvarligt.

11. Har Naalakkersuisut fået udarbejdet beregninger over størrelsen af indtægter til den grønlandske Landskasse over de første tre år fra Kuannersuits mulige opstart og den dermed forbundne produktion?

Svar:

GME skal som en del af sin ansøgning om udnyttelsestilladelse opgøre indtægter til Landskassen fra henholdsvis royalty, selskabs-, udbytte- og personskat fra projektet.

Da GME endnu ikke har indleveret den endelige ansøgning om udnyttelsestilladelse, herunder det endelige lønsomhedsstudie, har Naalakkersuisut ikke grundlag for at lave egne beregninger over indtægterne til Landskassen.

12. Har Naalakkersuisut fremsat specifikke krav vedrørende en forstærket indsats over for tiltag til forhindring af skadelige påvirkninger på befolkningen i Narsaq? Dersom dette er tilfældet skal jeg anmode om, at Naalakkersuisut i forbindelse med deres besvarelse fremlægger grundlaget for en sådan beslutning.

Svar:

Naalakkersuisut har på EM 2015 fremsat Forslag til: Inatsisartutlov om Ioniserende Stråling og Strålebeskyttelse. Lovforslaget blev vedtaget som Inatsisartutlov nr. 33 af 9. december 2015 om Ioniserende stråling og Strålebeskyttelse (Stråleloven). Stråleloven gælder generelt og finder derfor anvendelse på al brug af og udsættelse for ioniserende stråling, med mindre et område specifikt er undtaget fra lovens anvendelsesområde eller ikke er hjemtaget. Loven sikrer således at hele befolkningen er omfattet af de krav og hensyn, der opstilles i loven eller med hjemmel i loven. Det gælder f.eks. reglerne for dosisgrænser, måletjenester og tilsyn.

Ligeledes indeholder loven krav om et ekspertberedskab. Departementet for Sundhed vil indgå en samarbejdsaftale med Statens Institut for Strålebeskyttelse.

Det forventes, at selskabets VSB i forbindelse med den offentlige høring vil tage højde for Departementet for Sundhed's krav og forventninger til minedriften ved Kuannersuit.

Det danske arbejdstilsyn har ydermere udarbejdet en bekendtgørelse om strålingsbeskyttelse af arbejdstagere generelt og ikke kun rettet mod arbejde i miner.

Forvaltningen af bekendtgørelsen er tæt knyttet til den nye Strålelov, og dens ikrafttræden vil ske når de ovennævnte krav og hensyn der er opstillet i Stråleloven, er fastlagt.

- 13. Har man fra Naalakkersuisuts side fremsat krav om, at man i eventuelle tilfælde af ulykker i forbindelse med uranholdige mineraler med skadelig strålingsfare er i besiddelse af ekstraordinære beredskabstiltag, samt finansieringsdelen heraf?**

Svar:

Da GME endnu ikke har indleveret den endelig ansøgning om udnyttelsestilladelse, herunder en beredskabsplan, har Naalakkersuisut ikke på nuværende tidspunkt grundlag for at stille krav om de beredskabstiltag, der skal være knyttet til minevirksomheden samt hvorledes beredskabet skal finansieres som en del af udnyttelsesvirksomheden.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Med venlig hilsen

Randi Vestergaard Evaldsen